

Остання з перелічених складова ментальної матриці українства закономірно веде до розгляду значущості гендерного аспекту поставленої проблеми. Так, за даними теоретичного й емпіричного дослідження Я. Василькевич, Т. Говорун та О. Кікінежді, молоді українські жінки демонструють вищий рівень суб'єктивного загального і персонального локусу контролю у своїй професійній діяльності, а також власних психологічних зусиль у відстоюванні своїх переконань. Чоловіки ж у цілому більшою мірою психологічно готові до індивідуальних форм активності, в тому числі економічної, тоді як жінки здебільшого орієнтовані на групові форми професійної діяльності [1].

У зв'язку з усім зазначеним, на нашу думку, можна стверджувати, що сучасні карантинні умови соціальної та економічної ізоляції в Україні істотніше загрожують психологічній безпеці саме жінок, аніж чоловіків. Крім того, жінка має і більший потенціал власне внутрішнього, інтернального виходу з такої ситуації, пов'язаного з приписуванням відповідальності за все, що відбувається, насамперед самій собі.

У цілому, ментальна матриця українства як формує окремі позитивні основи для підтримки психологічної безпеки (наприклад, в умовах пандемії це – інтровертованість), так і створює додаткові ризики для її збереження та зміцнення (емоційність, інтернальність та інші).

Література

1. Василькевич Я. З., Говорун Т. В., Кікінежді О. М. Економічна культура студентської молоді України: безпековий вимір. *Психологічна безпека особистості* : міжнародна колективна монографія / за заг. ред. І. В. Волженцевої. Переяслав, 2020. С. 97–113.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / уклад. і гол. ред. В. Т. Бусел. Київ ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2005. 1728 с.
3. Ефимова Н. С., Литвинова А. В. Социальная психология: учебник. Москва : Изд-во «Юрайт», 2015. С. 80–82.
4. Поляков І. О. Особливості вияву людського фактора в контексті психологічної безпеки особистості. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія. Психологічна*. 2012. Вип. 2(1). С. 126–133.
5. Фурман А. В. Психокультура української ментальності. Тернопіль : Економічна думка, 2002. 132 с.

THE IMPLEMENTATION OF INCLUSIVE EDUCATION: INTERNATIONAL EXPERIENCE AND CHALLENGES FOR UKRAINE

Iryna SHULHA
Ternopil Volodymyr Hnatiuk
National Pedagogical University
ira.shulha@gmail.com

The implementation of inclusive education into the national school, which is relevant to the humanistic principles of an open society, is a challenge of the time and priority aim of the state social and humanitarian policy on the way of Ukraine's democratic

entry into the world community. It is in line with international standards of quality of life and education. The formation of inclusive competences and tolerance in the new generation of Ukrainian citizens is on the current societal agenda.

Despite of de-jure implementation of inclusive education into the school, de-facto we observe some difficulties: low preparation of pedagogical staff for working with children with disabilities; insufficient study of the specific needs of students with disabilities; low level of methodological support of teachers; an inconsistency of school space to the principles of universal design; lack of sensory rooms at the school; gaps in the legal framework for ensuring the rights of children with disabilities on quality education; underfunding of inclusive schools; prejudice against people with disabilities, etc.

The article is aimed to reveal the content of inclusive education and outline conditions of its implementation in Ukraine.

There is a significant foreign experience concerning the policy to ensuring the right of children with disabilities to quality education at the schools (the United States, Canada, Belgium, Finland, Estonia).

The main international organizations that support and promote inclusive education policy are UNICEF, the United Nations, UNESCO, the Organization for Economic Cooperation and Development. In particular, UNICEF focuses on four key areas: a) *advocacy*: promoting inclusive education in discussions, high-level events and other forms of outreach geared towards policymakers and the general public); b) *awareness-raising*: shining a spotlight on the needs of children with disabilities by conducting research and hosting roundtables, workshops and other events for government partners; c) *capacity-building*: building the capacity of education systems in partner countries by training teachers, administrators and communities, and providing technical assistance to Governments; d) *implementation support*: assisting with monitoring and evaluation in partner countries to close the implementation gap between policy and practice [4].

Key ideas on inclusive education:

- all children can learn and all need some form of support in learning;
- identifying and minimising barriers to learning;
- includes the home, the community and other opportunities for education outside of schools;
- involves changing attitudes, behaviours, teaching methods, curricula and environments to meet the needs of all children [3, p. 8].

Inclusive education in Ukraine is a social and pedagogical innovation that is currently actively implemented. First of all, this issue is revealed in the works of L. Baida, A. Kolupaeva, E. Danilovichute, V. Malanchii, Yu. Naida, T. Sak, N. Sofii, Z. Shevtsiv and other scientists. On the one hand, inclusive education means the “join” of children with disabilities into general educational institutions. On the other hand, inclusive education provides equal opportunities for all children to their successful education, socialization and development; it forms positive attitudes to the students’ diversity, taking into account the differences of everyone [1, p. 9].

The main condition of successful implementation of inclusive education in Ukraine is the creation of an inclusive educational environment. According to the Law of Ukraine

“On Education”, an inclusive educational environment is a complex of conditions, methods and ways of its implementation for co-education, upbringing and development of all students taking into account their needs and opportunities [2].

An important aspect in creating an inclusive educational environment is to take into account the principles of universal design, including equitable use, flexibility of use, simple and easy use, perceptible information, tolerance for error, low physical effort, and necessary size and space [1, p. 28–29].

Thus, we formulate our vision on the problem of implementation of inclusive education into the national school, in particular, by creating an inclusive educational environment as a specially organized safe, child-friendly environment at the school, free from all forms of discrimination; which is based on the principles of non-discrimination, equality, dignity, and respect and where quality educational services to ALL students are provided.

References

1. Інклюзивне навчання : інформаційний посібник для вчителів закладів загальної середньої освіти / упоряд. Н. З. Софій, Ю. М. Найда. Київ, 2019. 61 с.
2. Про освіту : Закон України від 5 вер. 2017 р. № 2145–VIII. *Офіційний портал Верховної Ради України* : веб-сайт. URL: <https://cutt.ly/KfoyaZ6> (дата звернення: 15.07.2020).
3. Inclusive Education Teacher Training : Teacher Handbook. 2nd Ed. (Teaching Methods and Individual Education Plans (IEP) for the Inclusion of Children with Disabilities). 2016. 119 p. URL: <https://cutt.ly/bfow1Nz> (date request: 24.07.2020).
4. Inclusive Education. Every Child has the Right to Quality Education and Learning (Programme). *UNICEF* : website. URL: <https://cutt.ly/QfoynvV> (date request: 28.07.2020).

ГЕНДЕРНА ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛІВ У СКАНДИНАВІЇ ТА В УКРАЇНІ

Дарія ШУМСЬКА
Криворізький державний
педагогічний університет,
shumik.dashka@gmail.com

Проблема якісної підготовки майбутніх вчителів є однією з головних проблем сучасності, адже роль та функції вчителя докорінно розширюються. Такі світові організації як ЮНЕСКО, Міжнародна організація праці та інші зазначають, що вчителі нашого століття є впливовою елітою майбутнього кожної країни [3]. Тому у Європі неабияку увагу приділяють педагогіці та гендерній педагогіці, особливо. Зокрема, успіх системи освіти країн Скандинавії базується на науково-педагогічній підготовці кадрів, тому Скандинавія одна з перших показала на практиці високі показники підготовки майбутніх вчителів у контексті гендерної просвіти. В Україні наразі відбувається реформування освітньої системи, яке пов'язане з вивченням і впровадженням досвіду Скандинавських країн.

Стан наукової розробленості проблеми дослідження свідчить про те, що питання гендерної підготовки вчителів у Скандинавії та Україні не можна вважати до кінця вивченим, зокрема, вчені зосереджують увагу лише на окремих її аспектах